

سیمه خاتونی
گفت و گو

پانزدهمین قطار جایزه جلال آل احمد به ایستگاه پایانی می‌رسد

عدم پیوند ادبیات و تصویر ضعف عمده سینما

پانزدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد از اول خردادماه ۱۴۰۱ آغاز به کار کرد، فراخوان این رویداد مهم ادبی، در اول شهر یورماه منتشر شد که مهلت ارسال اثر آن تا پایان مهرماه ادامه داشت. این جشنواره، در مجموع پذیرای ۲۶۷۶ اثر در چهار گروه رمان و داستان بلند، مجموعه داستان کوتاه، مستندنگاری و نقد ادبی بود. میزان آثار رسیده به دبیرخانه نسبت به دوره قبل ۷۴ درصد رشد داشته که بیشترین میزان افزایش مربوط به گروه مستندنگاری با ۹۱ درصد است. یکشنبه ۱۸ دی نامزدهای برگزیده پانزدهمین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد توسط علی رضمانی مدیرعامل خانه کتاب و ادبیات ایران و جوییه سامانی دبیر عملی پانزدهمین دوره جایزه در خانه کتاب و ادبیات ایران معرفی شدند. دبیر علمی این دوره از جایزه جلال و جوییه سامانی تحصیل کرده رشته زبان و ادبیات فارسی است. او نویسنده‌ی راز دوران ابتدایی و همکاری با مجله کیهان بچه‌ها و سروش نوجوان شروع کرده و نویسنده آثاری همچون «خواب باران»، «آن مرد با باران می‌آید»، «بادبادک‌ها»، «عروس آسمان»، «تورا من چشم در راهم» و... است. کسب رتبه اول جشنواره مطبوعات، کاندیدای چهره هنر سال انقلاب حوزه هنری، برگزیده جشنواره شهید حبیب غنی پور، برگزیده جشنواره داستان انقلاب حوزه هنری، برگزیده جایزه شهید اندرزگو، برگزیده جشنواره نویسندگان جوان و... در کارنامه کاری وی ثبت شده است. از جمله سوابق اجرایی دبیر علمی پانزدهمین جایزه ادبی جلال آل احمد دبیری جایزه «قلم زرین» و «جشنواره جوان سوره» و داوری جشنواره‌ها و جوایز مختلف ادبی همچون «جشنواره اشراق»، «جایزه ادبی یوسف»، «کتاب سال دفاع مقدس»، «جایزه قلم زرین»، «جایزه شهید اندرزگو»، «جشنواره تلویزیونی شبکه مستند»، «جشنواره سبک زندگی» و «جایزه ادبی خودنویس» است. اختتامیه این دوره از جایزه جلال آل احمد شنبه ۲۴ دی ماه از ساعت ۱۸ در تالار وحدت برگزار می‌شود. خبرنگار صبا درباره موضوع ابعاد هنری و فرهنگی این رویداد با جوییه سامانی به گفتگو نشست که در ادامه میخوانید.

و گفتگو پیرامون آثار در گرفت و آثار منتخب در مرحله دوم توسط هر سه داور آن بخش، به طور دقیق مطالعه و ارزیابی شد. در ادامه نامزدهای هر بخش در نشست با حضور هیات داوران، نماینده هیات علمی و دبیر علمی انتخاب و معرفی می‌شوند. جشنواره جلال آل احمد همه ساله در چهار شاخه ادبی میزان آثار ادبی نویسندگان و ناشران از سراسر کشور است، بخش داستان کوتاه، بخش مستندنگاری (زندگینامه، خاطره داستانی، سفرنامه...) بخش نقد ادبی و البته بخش داستان بلند و رمان که مهم‌ترین بخش جایزه ادبی جلال آل احمد است.

این جایزه، از معتبرترین جوایز ادبی کشور است که به لحاظ قدمت و حضور گسترده از رویدادهای مهم ایران به حساب می‌آید و مهم‌ترین جایزه حکومت و نظام جمهوری اسلامی به آثار برگزیده ادبی یک سال گذشته است به طوری که در جایزه کتاب سال، ما دیگر بخش داستان و رمان نداریم، و برگزیدگان جلال در آنجا مجدد معرفی می‌شوند. این جایزه گران‌ترین جایزه ادبی سال است که مبلغ ۲۵۰ میلیون تومان به برگزیده هر بخش اهدا می‌شود و رتبه‌های تقدیری ۵۰ میلیون تومان دریافت می‌کنند. البته دوباره متذکر می‌شوم که ارزش آثار ادبی با هیچ مبلغی قابل تخمین و تحسین نیست.

به نظر شما چرا نام جلال آل احمد را برای این جایزه ادبی انتخاب شده است؟

جلال آل احمد، نویسنده بزرگی بود که در عصر سردرگمی‌های رایج اندیشه روزگار خویش، از تمامی گذرگاه‌های سخت و بیراهه‌های فکری به سلامت عبور کرد و هویت شخصی خود را

سر گذاشته و می‌رود که به ایستگاه پانزدهم برسد. جشنواره‌ای با این قدمت، باید در مسیر حرکت خود هر سال مسیر رشد و تکامل را طی کرده باشد. انتظار و توقع این است که هر دوره نسبت به دوره قبل، دقیق‌تر، موفق‌تر و اثرگذارتر باشد و روند داوری‌ها و انتخاب‌ها و چگونگی برگزاری جشنواره نسبت به دوره‌های قبل، منحنی رو به رشدی را نشان بدهد. امسال در مجموع ۲۶۷۶ اثر در چهار گروه رمان و داستان بلند، مجموعه داستان کوتاه، مستندنگاری و نقد ادبی، به دبیرخانه این دوره از جایزه جلال رسیده که نسبت به دوره قبل رشد ۷۴ درصدی را نشان می‌دهد. هم‌چنین تا پایان دوره چهاردهم ۱۰۰ جایزه در این رویداد ادبی کشور به آثار و افراد اعطا شده است. بخش‌های جنبی این رویداد ادبی هم هر سال با توجه به شرایط و موضوعات روز انتخاب می‌شود که در دوره پانزدهم سه بخش جنبی جایزه ویرایش کتاب، بهترین اثر مستندنگاری با موضوع حاج قاسم سلیمانی و مدافعان سلامت و کرونا در نظر گرفته شده است.

حجم بالای آثار ادبی ارسالی در خوانش و انتخاب اثر تاثیر به‌سزایی دارد. در این شرایط چه تمهیداتی برای پرداخت بهتر به این رویداد اندیشیده‌اید؟

بله ۲۶۷۶ اثر در دوره پانزدهم جلال آل احمد با هم به رقابت پرداختند، بعد از ساعت‌ها کارشناسی و تورق و بررسی آثار توسط داوران، در بازه زمانی مناسب، ریزش اولیه انجام شد. داوران در این مرحله برای انتخاب آثار هیچ سقف محدودیتی نداشتند و هر تعداد کتابی که لازم و شایسته دیدند، به دور بعدی راه یافت. در طی مراحل داوری چندین جلسه حضوری تبادل اطلاعات و شور

به نظر خودتان علت انتخاب تان برای دبیری این دوره از جشنواره جلال چه بوده است؟

این چهارمین مسئولیت دبیری جشنواره ادبی است که به عهده گرفته‌ام و در عین حال سابقه داوری‌های متعددی در جشنواره‌های مختلف دیگر دارم. البته دبیری به مراتب مسئولیت سنگین‌تری برای فرد ایجاد میکند، اما به هر صورت، شاید سابقه حضور و تجربه‌ام در جشنواره‌های متعدد و مختلف ادبی، و به تناسب اینکه خودم هم دستی بر نوشتن دارم، دلیلی برای انتخابم در این سمت بوده باشد. این جشنواره به علت سنگینی و فشار کار و حجم بالای مسئولیتی که دارد و دقت نظرها و حساسیت‌هایی که روی آن است، یکی از پر دغدغه‌ترین وظایفی است که تا به حال انجام داده‌ام و امید دارم با اتکا به خداوند به بهترین شکل ممکن آن را به پایان برسانم. چرا که این جشنواره به موازات اینکه مهم‌ترین و گرانترین جایزه ادبی سال را به نویسندگان برگزیده اعطا می‌کند، نگاه‌های زیادی را هم به خود متمرکز و معطوف کرده است. در واقع جشنواره جلال محاصل یک سال فعالیت ادبی و چرخه نشر را در یک جمع بندی، به رقابت گذاشته و بهترین و برترین آثار را در چهار شاخه اصلی به جامعه هدف که همان اهالی ادب و فرهنگ و عموم مردم‌اند، معرفی می‌کند که این‌ها ما می‌دانیم ارزش هنری یک اثر ادبی قابل اندازه‌گیری نیست.

جایزه جلال دوره حاضر در مقایسه با سال‌های گذشته چه تفاوت‌هایی دارد؟

جایزه جلال آل احمد معتبرترین و مهم‌ترین جایزه ادبی جمهوری اسلامی ایران است که تا امروز چهارده ایستگاه را پشت